

Michał Proksa

Przemyśl, st. 22, rotunda św.
Mikołaja, AZP 108-84/88

Informator Archeologiczny : badania 30, 233

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mi, 5 kabłączków skroniowych z drutu brązowego i srebrnego, 4 noże żelazne, zawieszka z kła zwierzęcego oraz bliżej nieokreślone przedmioty z surowca żelaznego i brązowego. Chronologia odkrytych w 1996 r. grobów mieści się zasadniczo w ramach wyznaczonych po pierwszym sezonie badań (X/XI, względnie połowa XI-połowa XII w.). W części południowej wykopu cmentarzysko zostało częściowo zniszczone przez elementy związane z osadnictwem średniowiecznym (XIV w.); zarejestrowano 2 obiekty (A i B), które pełniły prawdopodobnie funkcje pieców metalurgicznych. Obiekty te są, być może, pozostałością zaplecza osadniczego Śródki, które miało prawdopodobnie charakter produkcyjny. Niewykluczone, że strefa ta ze względu na rodzaj produkcji związana być mogła z potrzebami Ostrowa Tumskiego.

Pruszków,
gm. *loco*, woj. warszawskie

patrz: wczesna epoka żelaza

PRZEMYŚL, st. 22,
rotunda św. Mikołaja,
AZP 108-84/88

• wczesnoromańska rotunda św. Mikołaja (XI-XIII w.)

Badania archeologiczno-architektoniczne w związku z programem badawczym „1000-lecie Zjazdu Gnieźnieńskiego”, przeprowadzone przez dr. Michała Prokę. Finansowane przez PSOZ.

Relikty rotundy tkwią pod prezbiterium katedry. Obiekt został odkryty w 1961 r. – wówczas zrekonstruowano jego narys i podjęto próbę wydatowania jego budowy na XIII w. Badania w 1996 r. miały na celu zweryfikowanie tych ustaleń. Wyczyszczono mury rotundy, w korytarzu odsłonięto wewnętrzne lico absydy oraz porównano obiekt z innymi świątyniami tego typu w Europie Środkowej. Przeprowadzona analiza pozwoliła wysunąć tezę, że kościół św. Mikołaja jest starszy niż sądzono, być może należy wiązać go z osobą Bolesława Śmiałego jako fundatora.

Przystanki, st. 12 (GAZ 115),
gm. Szamotuły, woj. poznańskie

patrz: neolit

PULAWY-WŁOSTOWICE,
st. 3, gm. *loco*,
woj. lubelskie,
AZP 74-76/-

- ślady osadnictwa kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej i kultury amfor kulistych (neolit)
- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (epoka brązu)
- ślady osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna (koniec VII-początek IX w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 2 września do 5 października przez mgr. Pawła Lisa (PSOZ Lublin). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 0,45 ara.

Stwierdzono następujący układ warstw: I (10-38 cm) – niwelacyjna (?), mada rzeczna; II (22-58 cm) – sphywowa, deluwium lessowe; III (42-92 cm) – kulturowa, ciemny piach; IV (83-110 cm) – kulturowa, beżowy piach; V (85 cm) – caleb, piach z ilem; VI (110-? cm) – caleb, glina; VII (94-120 cm) – caleb, piach. Odkryto 4 obiekty. Obiekty 1 i 4 były nieckowatymi, owalnymi jamami ze śladami dołu posłupowego, zinterpretowanymi jako pozostałości sezonowych szałasów mieszkalnych z wczesnego średniowiecza (koniec VII-początek IX w.). Obiekt 2 stanowił fragment nieckowatej jamy wczesnośredniowiecznej z VIII-IX w. Jako obiekt 3/1,2,3,4 określono odkryte na stanowisku doły posłupowe kultury łużyckiej (?). Znalaziono fragmenty naczyń z ornamentem nutowym, paznokciowym i plastycznym oraz zabytki krzemienne (masywny wiór i drapacz na odlupku) kultury ceramiki wstęgowej rytej, drobne fragmenty ceramiki kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej, kultury amfor kulistych, kultury trzcinieckiej, kultury łużyckiej i z okresu wpływów rzymskich, ceramikę naczyniową lepioną ręcznie typ I wg A. Żakiego (m.in. naczynia II i III) oraz z górną partią obtaczaną typ III wg A. Żakiego (m.in. naczynia I i IV), kamienny przęślik tkacki i fragment ceramicznej łyżeczki z wczesnego średniowiecza.

Materiały przechowywane są w Muzeum Regionalnym PTTK w Puławach, dokumentacja w Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II, 1997. Badania nie będą kontynuowane.